TRIBUNAL GHALL-INVESTIGAZZJONI TA` INGUSTIZZJI

IMHALLEF

ONOR. C. FARRUGIA SACCO B.A., LL.D.

Rikors Numru: 1113/97

Mario Bonett u b' digriet tas-26 ta' Ottubru 2000 l-atti gew trasfuzi f' isem Maria Assunta Bonett f' isimha propju u ghan-nom ta' uliedha minuri Matthew u Luke Bonett u f' isem Jonathan Bonett

vs

Chairman Telemalta u b' digriet tas-26 ta' Ottubru 2000 giet korretta ghal Maltacom p.l.c. bhala successur tal-istess

Illum 18 ta' April, 2002.

It-Tribunal,

RIKORS:

Ra r-rikors li bih ir-rikorrent wara li ppremetta illi bejn id-9 ta' Mejju 1987 u l-15 ta' Mejju 1995 u b' mod aktar preciz fl-1989 huwa sofra ingustizzja f' illi ma nghatax promozzjoni.

Illi l-fatti fil- qosor kienu s-segwenti:

Illi huwa dahal jahdem mat-TeleMalta fl-1979 u fl-1989 ghamel interview sabiex jigi promoss fil-grad ta' T.O. 1 izda minkejja li kellu seniority u esperjenza aktar minn haddiehor ma nghatax il-promozzjoni ghal T.O. 1. Illi huwa sar jaf li ma nghatax punti kemm suppost ghas-snin ta' servizz li kellu u dan sar apposta minhabba t-twemmin politiku tieghu.

Illi huwa kien bi hsiebu jgib biex isostni l-ilment tieghu lix-xhieda murija fl-elenku li jindika ghar-rigward ta' kull xhud dawk il-fatti li r-rikorrent kien bi hsiebu jgib prova dwarhom bix-xhieda taghhom.

Ghaldaqstant ir-rikorrent talab lil dan it-Tribunal li jisma' u jiddeciedi dwar dan l-ilment skond l-Att ta' l-1997 dwar it-Tribunal ghall-Investigazzjoni ta' Ingustizzji u li jinghata rimedju billi jigi ordnat illi jigi kkumpensat billi jinghata l-promozzjonijiet li tilef u l-kumpens ta' danni li sofra jew inkella jekk dan ir-rimedju ma jistax jinghata jigi ordnat li jithallas kumpens f' ammont ta' Lm 5,000 jew inkella kif jiddeciedi li hu xieraq dan it-Tribunal skond il-Ligi.

Ra l-lista tax-xhieda tar-rikorrent.

ECCEZZJONIJIET:

Ra r-risposta ta' l-intimat li eccepixxa:

1. Illi l-korporazzjoni cahdet li ghamlet xi ingustizzja b' rizultat ta' xi distinzjoni, eskluzjoni jew preferenza indebita mar-rikorrent jew li cahditu minn promozzjoni li kien haqqu.

2. Illi s-sejha ghall-applikazzjonijiet ghall-grad ta' Technical Officer I kienet harget fit-23 ta' Gunju 1989. Ir-rikorrent kien applika pero` ghalkemm gab 50 marka ma setax jikkwalifika ghaliex in-numru ta' vakanzi kien limitat u l-ahhar persuna li ntaghzlet gabet 54 marka.

3. Illi minn massimu ta' 100 marka ghalhekk ir-rikorrent gab 50 marka. Dawn kienu mqassmin hekk : 5 minn 30 marka ghas-snin ta' servizz; 18 minn 20 marka ta' l-esperjenza; 2 marki minn 15-il marka ghall-kwalifiki; 17 minn 20 marka ghar-risposta fuq mistoqsija teknika; 5 minn 10 marki ghal mistoqsija generali u 3 minn 5 marki ghall-personalita`.

4. Ghaldaqstant il-korporazzjoni talbet li dan it-Tribunal joghgbu jichad it-talba tar-rikorrent. Bl-ispejjez kontra tieghu.

Ra l-lista tax-xhieda tal-intimat.

Ra l-atti kollha tal-kawza.

Sema' lix-xhieda bil-gurament.

Sema' l-abili difensuri.

PROVI:

Ikkunsidra

Illi Maria Assunta Bonettipprezentat affidavit fejn qalet li zewgha kien ilmenta mill-marki li nghata ghas-snin ta' servizz. Hu kien jilmenta illi kien ikollu jirranga x-xoghol li kien jaghmel haddiehor li kien fl-istess ufficcju mieghu, inkluz xi hadd illi kien fi grad izjed oghli.

Xehed Pierre Bugeja li jahdem fid-drawing office mal-Maltacom u li ghandu l-kariga ta' Senior Technician. Lil Mario Bonett kien jafu u kien jahdem mieghu bhala Senior Technician. Hu qal li Bonett kien haddiem serju u kompetenti. Ma kienx jaf jekk Bonett kellux xi kazijiet ta' dixxiplina kontrieh.

Xehed David Buttigieg Executive Principal mal-Maltacom, li pprezenta r-rapport tal-bord tal-ghazla ghall-promozzjonijiet li kienu saru fl-1989 ghall-Grad ta' Technical Officer I.

Xehed l-Inginier Albert Balzan li kien ic-chairman tal-bord li ghamel l-interviews. Huma kienu allokaw marki ghas-snin ta' servizz minn mindu jibda s-servizz mal-Maltacom. Mhux necessarjament kienu marka ghal kull sena izda marka ghal grupp ta' snin. Il-marki li gew allokati ghal snin ta' servizz kienu tletin fil-mija pero` kellhom jigu allokati b' mod

proporzjonali. Huma vicin ghal marka wahda fis-sena plus or minus ghax jista' jkun li hemm xi varjanzi zghar.

Illi saret referenza ghas-sentenza moghtija fis-6 ta' Novembru 2001 fir-rikors numru 1108/97 fl-ismijiet Joseph Mallia vs Chairman Maltacom p.l.c. fejn it-Tribunal qal:

Allokazzjoni Generali ta' Marki:

Dan it-Tribunal jinsab spiss affacjat bil-problema tal-allokazzjoni tal-marki fl-interviews. Gieli dawn ma jkunux konformi ma' principji ohra skond il-ligi, l-prattika, ftehim kollettiv jew xi kriterju iehor. Hemm ukoll il-problema meta fil-fehma tat-Tribunal ma jkunux konformi ma' principju ta' logika. Hemm spiss il-problema li jigu allokati wisq marki ghal elementi suggettivi.

It-Tribunal jemmen hafna fil-kriterji oggettivi bhal ma huma snin ta' servizz (seniority) u kwalifiki ghax f'dawn certament ma jistax jkun hemm l-element ta' ingustizzja. B'daqshekk certament mhux qieghed jinghat li fatturi ohra bhal personalita', adattabilita' ghax-xoghol in kwistjoni, u esperjenza ma ghandhomx l-importanza taghhom.

Hawn wiehed irid ihares lejn kif gew allokati l-marki f'dan il-kaz u cioe':

Snin ta' Servizz	30%
Esperjenza	20%
Kwalifiki	15%

Mistoqsija Teknika	20%
Mistoqsija Generali	10%
Personalita’	5%

L-ewwel haga li wiehed jinnota hija li l-mistoqsija teknika giet allokata aktar marki mill-kwalifiki. Kif jista’ jkun li Bord jaghti aktar importanza ghar-risposta fuq aspett wiehed mill-kwalifiki in generali. Ta min izid hawnhekk li tnejn mit-tlieta tal-Bord ma kienux teknici u ghalhekk l-evalwazzjoni tar-risposta kienet qedgha ssir minn persuna wahda. Ir-risposti kienu jinghataw f’minuta, tnejn f’interview. Dan ma kienx xi ezami skritt. Il-personal files tal-applikanti ma kinux f’idejn il-Bord. Hawn jidhol ukoll aspett iehor u cioe’ il-kriterju ta’ kwalifiki u kemm taghti marki ghal kull certifikat, u ta’ liema livell, u jekk hux fuq lingwa jew aspett tekniku. Dan il-Bord ma dahalx fih fir-rapport tieghu.

Aspett iehor hi l-General question inghatat importanza ta’ 2/3 tal-kwalifiki, u d-doppju tal-personalita’. Ma hemmx ghalfejn ta’ hafna kummenti biex wiehed jirrealizza li hawn xi haga stramba.

Experience ghalkemm hi aspett importanti giet moghtija wisq importanza fl-allokazzjoni tal-marki. 20% huwa percentagg gholi u l-element tal-mistoqsija teknika tohrog parti mill-istess esperjenza u b’hekk fil-verita’ gie moghti 40% meta wiehed ihares sewwa lejn dan l-aspett.

Ghalhekk it-Tribunal ihoss li ghall-ezami ta' TO II u TO III l-allokazzjoni tal-marki trid tinqasam hekk:

Snin ta' Servizz	30%
Esperjenza	**15**%
Kwalifiki	**25**%
Mistoqsija Teknika	**15**%
Mistoqsija Generali	10%
Personalita`	5%

Analizi tar-Rizultati:

Fuq l-aspett tas-**snin ta' servizz** r-rikorrent ghandu jindika l-marki zbaljati jew tieghu jew ta' applikanti ohra. B'hekk biss it-Tribunal ikun jista' jikkonstata jekk hemmx zbalji fl-ghoti tal-marki. Dwar **experience** it-Tribunal ihoss li ghalkemm dan l-aspett mhux necessarjament hu marbut mas-snin ta' servizz ftit jew wisq ghandu jkun korrelat. Izda fost il-marki moghtija jsib li ghal:

30 sena servizz applikant inghata 4, ghal 29 inghata 6, 24 inghata 7; kien hemm min ghal 7 snin ta' servizz inghata 17, u ghal 9 inghata 20 [u dan kien Telecom Technician I u ghalhekk kellu esperjenza gholja meta telgha 5 gradi]. Jew hemm min hu bravu hafna, jew hemm min ma tantx dotat! Inoltre dawn il-marki huma aktar preokkupanti ghax dan il-gudizzju sar fi ftit minuti ghax il-Bord ma kellux il-personal files tal-applikanti maghhom. Dan hu kriterju suggettiv u facli li jigi zbaljat.

Dwar **kwalifiki** 13 minn 52 minn dawk li gabu l-50% ma kellhom xejn kwalifiki; minn dawk li gabu minn 42 sa 49 marki u cioe' 36, 8 biss ma kellhomx kwalifiki. Dwar il-

mistoqsija teknika ghalkemm it-Tribunal ma hux tekniku u lanqas kien prezenti waqt l-interview biex jiccensura dak li sar, bil-fors ikollu jesprimi li risposta tajba ghadha tohrog minn min ghandu l-kwalifiki u s-snin ta' servizz. Minn ezami tal-marki ghal TO III 7 li ma kellhomx kwalifiki hadu 20 minn 20, 1 ha 19, 3 hadu 17, 1 ha 16. Il-maximum tal-kwalifiki kien 15; fost dawk li ma ghaddewx kien hemm 7 li kellhom 15. Minn dawn is-sebgha 2 gabu 12, 1 gab 10, 1 gab 8, 1 gab 7, u 2 gabu 5 [u dawn l-ahhar tnejn kellhom 10 snin ta' servizz u kien TO I u l-iehor 12 il-sena u kien TO II].

Ghalhekk t-Tribunal ghandu l-obbligu li jekk jigi pruvat li l-marki moghtija huma zbaljati ghandu jvarja dawn il-marki.

Inoltre minn ezami tar-rizultat jirrizulta li l-cut-off mark ghall-promozzjoni ta' TO III kienet 52%; it-Tribunal ihoss li din trid tigi varjata ghal 50% minhabba li kien hemm min ma kienx haqqu jikkwalifika u fil-fatt sar u ghalhekk ha post ta' dawk li mhux suppost hadilhom posthom. Il-cut-off tat-TO II kienet 50% u ghalhekk it-Tribunal ma ghandux xi jvarja.

Marki moghtija lir-Rikorrent:

Dwar Snin ta' Servizz, il-Bord alloka 30%; ir-rikorrent gab 5; it-Tribunal jinnota li r-rikorrent dahal jahdem mat-Telemalta fl-1978 u ghalhekk suppost li nghata 11 marka u mhux 5 ghax ghalkemm ma hemm imnizzel xejn fir-rapport li l-marki nghataw wahda ghal kull sena meta qies l-allokazzjoni ta' 30 marka bil-

fors li trid tinhadem b' marka ghal kull sena; ghalhekk ir-rikorrent qed jinghata 11-il marka;

Dwar Esperjenza l-Bord alloka 20%; ir-rikorrent gab 18; it-Tribunal varja l-allokazzjoni tal-marki ghal 15%; bl-allokazzjoni l-gdida tat-Tribunal din issir 14;

Dwar Kwalifiki l-Bord alloka 15%; ir-rikorrent gab 2; it-Tribunal varja l-allokazzjoni tal-marki ghal 25%; bl-allokazzjoni l-gdida tat-Tribunal il-marka ssir 4;

Dwar Mistoqsija Teknika l-Bord alloka 20%; ir-rikorrent gab 17; it-Tribunal varja l-allokazzjoni tal-marki ghal 15%; bl-allokazzjoni l-gdida tat-Tribunal il-marka ssir 13;

Dwar Mistoqsija Generali l-Bord alloka 10%; ir-rikorrent gab 5; it-Tribunal halla l-istess allokazzjoni ta' 10%; it-Tribunal ihalli l-istess marka ta' 5;

Dwar Personalita` l-Bord alloka 5%; ir-rikorrent gab 3; it-Tribunal halla l-istess allokazzjoni ta' 5%; il-marka tibqa' 3.

Dan igib it-Total ghal TO I ghal 50. Dwar il-cut-off mark kif issemma aktar 'il fuq fil-kaz ta' TO III u TO II din giet stabbilita mit-Tribunal bhala 50% ghar-ragunijiet fuq indikati. Bl-istess mod ghal TO I it-Tribunal qieghed japplika l-istess kriterju ta' 50%.

Ghal dawn il-motivi jichad l-eccezzjonijiet tal-intimat, jilqa' t-talba tar-rikorrent u peress li jsib l-ilment gustifikat jirrikmanda li r-rikorrent jinghata rimedju kompensattiv billi jinghata l-kariga ta' T.O. I b' effett mill-istess data li nghatat lit-T.O. I l-ohra u jitpogga fil-lista ta' seniority daqs kemm ha l-promozzjoni dak

in-nhar, kif ukoll li jithallas id-differenza fil-paga li sofra. Naturalment minhabba li r-rikorrent miet fil-mori tal-kawza japplika biss l-ammont tal-arretrati dovuti.

Spejjez kontra l-intimat.